

GastouderbureauNL

gobnl.nl

Bijten

Protocol Bijten op de Opvang

Gastouderbureau NL

1. Inleiding

Bijten komt regelmatig voor bij jonge kinderen. Het is meestal een fase in de ontwikkeling, maar kan voor zowel het gebeten kind, de bijter als de gastouder en ouders vervelend zijn. Dit protocol beschrijft hoe gastouders zorgvuldig en consequent handelen bij bijtincidenten.

2. Doel

- Het waarborgen van een veilige en pedagogisch verantwoorde opvang.
 - Het beschermen van kinderen tegen letsel.
 - Het bieden van duidelijke handelingsrichtlijnen voor gastouders.
 - Het ondersteunen van kinderen in hun sociaal-emotionele ontwikkeling.
-

3. Mogelijke oorzaken van bijten

Bijten kan verschillende oorzaken hebben, zoals:

- **Ontwikkelingsfase:** jonge kinderen onderzoeken hun omgeving met hun mond.
 - **Communicatie:** kinderen die nog niet goed kunnen praten, uiten frustratie of onmacht door te bijten.
 - **Emotie:** boosheid, jaloezie, spanning of vermoeidheid.
 - **Fysiek:** doorkomende tandjes of overprikkeling.
-

4. Direct handelen bij een bijtincident

1. **Blijf kalm** en zorg voor veiligheid.
2. Scheid de kinderen en stel duidelijke grenzen:
 - Zeg rustig maar duidelijk: *"Bijten mag niet, dat doet pijn."*
3. **Verzorg het gebeten kind:**
 - Spoel de wond indien nodig schoon met water.
 - Koel de plek met een koud compres.
 - Controleer of medische zorg nodig is.
4. Troost het gebeten kind en bied nabijheid.
5. Geef de bijter korte, duidelijke uitleg dat bijten niet mag. Benoem het gedrag, niet het kind (*"Het bijten mag niet" i.p.v. "Jij bent stout"*).

6. Leid beide kinderen af met ander spel of activiteit.
-

5. Communicatie met ouders

- Ouders van zowel het gebeten kind als de bijter worden **altijd geïnformeerd**.
 - Bij ernstige incidenten wordt direct gebeld, anders bij het ophalen mondeling toegelicht.
 - Indien gewenst wordt het incident schriftelijk vastgelegd (bijvoorbeeld in een incidentenformulier).
 - Er wordt aandacht besteed aan het normaliseren: bijten komt voor bij jonge kinderen en is doorgaans een fase.
-

6. Preventieve maatregelen

- Voldoende speelgoed en materialen aanbieden om conflicten te verminderen.
 - Duidelijke regels en grenzen hanteren.
 - Extra begeleiding bij kinderen die vaker bijten, bijvoorbeeld door nabijheid of afleiding.
 - Observeren en signaleren van patronen (wanneer, bij wie, in welke situatie bijt een kind).
 - Ouders betrekken in de aanpak, zodat er thuis en op de opvang consequent wordt gehandeld.
-

7. Herhaald of ernstig bijtgedrag

- Bij herhaling of ernstige incidenten wordt een **plan van aanpak** opgesteld in overleg met ouders en Gastouderbureau NL.
 - Mogelijke maatregelen:
 - Meer individuele begeleiding.
 - Aanpassing van de groepssamenstelling of activiteiten.
 - Overleg met een pedagogisch coach of externe deskundige.
 - Bij doorbijten of ernstig letsel wordt **direct medische hulp ingeschakeld**.
-

8. Verantwoordelijkheden

- **Gastouder:** zorgvuldig handelen tijdens en na een incident, ouders informeren, registreren en preventief begeleiden.
- **Ouders:** samenwerken met de gastouder in aanpak en begeleiding van hun kind.
- **Gastouderbureau NL:** ondersteunen en adviseren gastouders, en toezien op naleving van dit protocol.

9. Evaluatie

- Bijtincidenten worden besproken tijdens evaluatiemomenten tussen gastouder en consulent.
- Het protocol wordt minimaal eens per twee jaar geëvalueerd en zo nodig aangepast.

 Dit protocol is onderdeel van het pedagogisch beleid van Gastouderbureau NL en sluit aan bij het veiligheids- en gezondheidsbeleid.